

הפותרת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ב' סיון תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות פו | דף הכולל: כתובות כד.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ל"א עד תחילת סימן ל"ב.
מוסר: חפץ חיים - כלל ז' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ד' 'ויש שימצא בכלל מבקשי הממון' עד 'אבל עניני אויביו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

נפלאות דרכי ה': פגישה אקראית במטוס שחוללה מהפכה | האיש שמאחורי חביות הפטל
הקרות בכותל המערבי | מה גילה הרב חיים זאיד בביקורו באנדורה? | 2414

על דא ועל הא

יום אחד אני מקבל טלפון מהעורך של 'הפותרת' ובקשה בפיו: אולי תתחיל לכתוב קצת מאמרים ב'הפותרת'? קצת זיכוי הרבים? ובעוד אני מתלבט מה לענות, נזכרתי באבא שלי. אמרתי לו: את המאמר הראשון יש לך

לדמותו של 'מחלק השתייה' המיתולוגי שהפך לחלק מהנוף של הכותל המערבי בחג השבועות

באמונה" יענה כן!

מענדי ויזל

אבל בעיקר היה מוכר כ"איש החסד". כל מהותו היתה חסד ועזרה לזולת, ממש ראו אצלו בחוש איך זה נותן לו חיות לתת, לעזור, לסייע, לחלק, בין אם זה בניהול גמ"ח כספים, שם לפעמים היה מלווה אפילו לאנשים שעדיין לא החזירו את ההלוואה הקודמת... ובין אם זה בנסיעות לבית חולים שהיה מיוזמתו מתקשר למשפחת החולה מיד בהיודע דבר המחלה ומודיע שכל הנסיעות של בני המשפחה בשעות הבוקר או הלילה, בערב שבת ובמוצאי שבת הוא לוקח על עצמו.

בכל מקום שהיתה אפשרות לעשות טובה ליהודי אחר הוא לא פספס את ההזדמנות, והסיפורים יכולים למלא ספר עב כרס ללא הגזמה. אף כשהזדמן פעם לחנות פיצה ושם לב לבחורים שאין להם מספיק כסף לקנות, מיד הזמין להם על חשבוננו. בכל ערב ראש חודש היה הולך למאפייה לקנות מיני מאפים לחלק בבוקר אחרי תפילת מוסף לכבוד ראש חודש. בעניין זה זכורני, כד הוינה טליא באתי פעם למקווה בר"ח בשעה 8:00 והערבי שעבד שם צעק לי: "עכשיו אתה קם? אני כבר בשעה 7:00 אכלתי את

ככה זה התחיל. יום אחד אני מקבל טלפון מהעורך של 'הפותרת' הרב משה הרמן ובקשה בפיו: אתה הרי היית אחד מהעורכים של הספר 'לקראת שבת', אז מדוע שלא תתחיל לכתוב קצת מאמרים ב'הפותרת'. מה עם זיכוי הרבים? ובעוד אני מתלבט מה לענות לו, נזכרתי באבא שלי, ואמרתי לו: את המאמר הראשון יש לך. אתה הרי מביא סיפורים על גדלותם של אנשים, אני אכתוב על אבא שלי. וכך יצאנו לדרך.

לפני 6 שנים, בשבוע זה, ערב יו"ט שבועות ישבנו על אבי מורי ז"ל.

אבי נפטר בערב שב"ק אחר חצות כ"ו אייר תשע"ו. אחת השאלות שחזרו על עצמן במהלך הניחום אבליים הייתה: "מה יהיה עם הפטל בשבועות?!" שאלה זו לוותה בדרך כלל באנחה: "אוי, הערשי, הערשי. מי היה מאמין..."

יהודי מוכר בירושלים היה אבי, הלא הוא ר' הערשי ויזל ז"ל. ניהל הוא באמונה חנות רהיטים קטנה ברחוב מאה שערים, עליה העיד על עצמו שכשישאלו אותו בעולם האמת "נשאת ונתת

הבורקסים של אבא שלך”...

הכלל הוא שבכל מקום שהיה עניין של נתנה לאחר, הוא היה ראש וראשון וממש הצטיין בזה ביצירתיות מיוחדת, עד שאמרו עליו 'א גאון און חסד'.

בכל שמחה משפחתית ובכל שבת התאחדות של הקהילה, בקידושא רבא בשבת בבוקר וכדו', כולם ידעו: מי שמחפש את הערשי שיכנס למטבח, שם הוא יראה אותו עם שרוולים מופשלים בין הסירים הגדולים "טיילט עסן פאר אידישע קינדער" ... בלי דיבורים מיותרים, פשוט אומר ועושה.

אבל בתוך כל מכלול החסד הזה, אחד הדברים הייחודיים שבלטו אצלו זה עניין חלוקת השתיה הקרה, שזה היה אצלו כמעט בגדר 'אובססיה'... בכל מקום שהגיע היה חשוב לו שיהיה שתיה קרה 'לעוילם'. בחנות הרהיטים במאה שערים הוא שם מכונה של 'מי עדן' עם שלט גדול מעליו: "המים לרשות הציבור, אין צורך לבקש רשות"...

לאחר פטירת אביו הוא ארגן לעי"נ את כל המשפחה יחד לתרום חדר קפה - 'קאווע שטיבל' בבית המדרש דושינסקיא בירושלים.

וגולת הכותרת זה כמובן חלוקת השתייה בלוויות של גדולי ישראל ולפעמים גם סתם 'עמך' בית ישראל אם זה היה יום חם במיוחד... בימינו אכשר דרא וכבר יש משאיות גדולות של הרב רובין ועוד, אבל הוא היה מהראשונים שקנה חביות גדולות ובכל פעם כשרק התפשטה השמועה על לוייה של גדול בישראל, מיד היה עוזב הכל ואף רץ לקנות קרח ופטל ומתחיל בעבודת הקודש. זכור לי במיוחד כשהייתי בחור צעיר בלוייה של הגאון רבי מאיר ברנסדורפר חבר הבד"ץ העדה החרדית בירושלים, היה זה יום חם במיוחד ולויו אותו ברגל עד הר הזיתים במעלה ההר, וכבר בהספדים הארוכים בכיכר זופניק אבא שלי ציין בסיפוק שנגמרו כ-1500 ליטרים של שתייה קרה, ואז הוא נסע במהירות למלאות שוב את החביות כדי לקבל את פניהם של הבאים להר הזיתים. כל הדרך היינו בקשר טלפוני איפה אוחז המסע, וכשהתעורר החשש שבגלל הפקקים נאחר את הזמן הוא לא חשב פעמיים והתחיל לנסוע בכיוון הנגדי ובכביש עוקף דרך הערבים, העיקר לא לפספס את ההזדמנות.

אפשר להאריך עוד הרבה כמה חביבות הייתה לו במצווה מיוחדת זו, ולדוגמא, הוא קנה חבית מיוחדת בצורת ריבוע שמתלבש בדיוק על גג האוטו כדי שיכלו לקחת שתייה מכל הצדדים של האוטו...

וכמובן, השיא זה העניין שלשמו נדרשנו בתחילת דברינו, חלוקת השתייה בחג השבועות לעולים לרגל לשריד בית מקדשנו הכותל המערבי, שגם שם לאורך השנים בלטה במיוחד החביבות המיוחדת שהייתה לו למצווה זו, החל מהבאת עגלה נגרת שחיבר לאוטו בערב שבועות ועל זה בנה במה שלמה שעליה העמיד את החבית הגדולה של הפטל, בעלת קיבולת של 1000 ליטר ולידה את החבית של המים בת ה-500 ליטר. כל שנה היה שם חידוש חדש לגמרי עם הרבה מעיישלאך חדשים סביב זה, איך שהעמידו שומרים ליד החביות במשך כל החג שלא יזיקו משום מעשה שהיה... ועוד הרבה.

והנה לפני שאני מסיים אני נזכר, שאך כמה ימים לפני פטירתו על ערש דוי בבית חולים הדסה עין כרם הוא ביקש מהעסקן אהרל'ה וייגרטרן מארגון החסד 'דרכי מרים' שברצונו לתרום מכשיר של קרח שיהיה במחלקה האונקולוגית (כידוע בטיפולים כימותרפיים החולים ל"ע מתייבשים מאד ולעיסת קרח עוזרת להם קצת), ובאמת כבר היה שם מכשיר כזה, אבל הוא רצה שיהיה גם בקומה שהתאשפז שם שלא יצטרכו לעלות לקומה העליונה... ורצונו בא לידי גמר בימי השבעה ושמו שלט לעילוי נשמתו, כמו כן נתנדבו ידידי לתרום כמה מכשירים של מים קרים בבתי כנסיות לעילוי נשמתו.

אסיים בווארט קצר ששמעתי פעם מהר' אהרן זרח סופר הי"ו שגם הוא מצטיין מאד בענין זה. כידוע, לצרף למניין צריך ששה מתפללים ואפשר לצרף ארבעה נוספים, אך לצרף לאמירת 'נברך אלוקינו' בברכת המזון צריך שבעה שאכלו בסעודה. ונשאלת השאלה מה השינוי? ואת התשובה הוא צועק בחביבות נפלאה: "וייל דער אויבערשטער וויל אז נאך א איד זאל עסן!!" - כי הקב"ה רוצה שעוד יהודי יאכל!...

יהי רצון שאזכה שיהיו מעשי כמעשי אבותי ויהיו הדברים לעילוי נשמתו של אבי ר' יהושע העשיל צבי ב"ר יצחק אייזיק ארי' הלוי ז"ל.

דף הדעה

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני
ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב' לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

"את מסכת קידושין אני מכיר היטב", פלט היהודי. "רוצה לבחון אותי?" לפליאתו של ר' אשר לא היה גבול, כאשר הלה החל לצטט את המשנה הראשונה, עבר לגמרא, מלה במלה, דף אחר דף אחר דף. ערפל של מסתורין אפף את המטוס...

המאור שבה מחזירו למוטב

"בחור מתלמידי 'חברון' שהבחין בי משוטט, הזמין אותי ללמוד אתו. ההצעה קסמה לי והתחלנו ללמוד, ערב אחר ערב, את מסכת קידושין. וכל-כך נעימה היתה הקביעות ההיא, עד שנשרשה המסכת הזאת בליבי בתלמים עמוקים שאינם יודעים שכחה".

דקות חלפו מאז החזירו ר' אשר בשאלה לגבי שמו של העלם החברוני'ער, עד שההוא נזכר. "קראו לו כך וכך", הוא קרא בקול. ניכר היה שרוחו סוערת בקרבו. ותסער גם רוחו של רבי אשר: "אני מכירו היטב. הוא מכהן כיום כרב ודיין חשוב בקהילה החרדית בווינה. ולא תאמין! מחר אני אמור לשהות בווינה בוועידת רבנים מיוחדת וללא ספק אפגוש אותו. איזו השגחה פרטית מופלאה. האמסור לו דרישת שלום בשמך?"

היהודי היסס. רישומם של חיבוסים נרשמו על פניו. בסוף אישר, ולא עוד אלא ששלף מכיסו כרטיס ביקור, רשם את מספרו האישי וביקש למוסרו לידי אותו בחור דמן חברון, כיום דמן וינה.

מספר לי רבי אשר: את אותו חברותא שנעשה לרב ודיין פגשת ביום המחרת בטקס רבני שהתקיים בבניין העירייה המקומית. הוא שמע וניתר, פיזית, בהתרגשות. "לא יאומן. לא יאומן", הוא לחש לי ולעצמו כאחת, "שלושים שנה שליבי נוקפני שאולי-אולי לא עשיתי די כדי שהוא לא יעזוב את עולם הישיבות ואת עולם היהדות גם יחד. שלושים שנה שאני תר אחריו ואיני מוצא, מאחר ושינה את שם משפחתו. שלושים שנה שאני מתפלל עליו שלוש פעמים ביום. והנה, פתאום, אני שומע את שמעו ואף מקבל את מספר פלאפונו האישי".

למחרת היום, פגשתיו שוב. עדכון היה בפיו: "כבר דיברתי אתו. דמעות רבות נלוו בשיחת הטלפון הזאת וגם החלטתי לא לשקוט על השמרים ולהתחיל לפעול. בימים הקרובים אני עתיד לבקר בארץ הקודש לרגל שמחה משפחתית. סיכמתי אתו שהוא יאסוף אותי משדה התעופה ונחדש את הקשר בינינו".

העדכון הנוסף לא הגיע כל-כך מהר. הזמן חלף ועשה את שלו. הדיין בעיסוקיו ההלכתיים ורבי אשר בעיסוקיו במעשי צדקה וחסד (וגם, לצד זה, בעסקי העיתונות המשובחים והמשובבים). ולא היה יכול ר' אשר לשמוע את המשכו של הסיפור אלמלא זימנו הקב"ה לפונדק רבני מהודר בלונדון הבירה, כשטס לפני

יקותיאל יהודה גנזל

אילו היה אי מי לוחש על אוזנו של הרב אשר קליין, שבמהלך הטיסה אליה הוא מתעתד לעלות בדקות הקרובות, בקו נתב"ג-בודפשט, יעצור הטייס את המטוס על בקרת שיט, ייצא מתא הטייסים כששטריימל זנבני לראשו וכתונת פסים ירושלמית לגופו וירקוד את ריקוד הקדצ'קה המסורתית, היה הדבר נשמע אמין יותר מאשר אותו מפגש רב פלא אשר נכון לו במהלכה של אותה הטיסה.

טייס מרקד לא היה שם, אבל היה שם יהודי שחזותו אינה מספרת על יהדותו, בגיל אמצע החיים, שהתיישב ליד ר' אשר. כשזה האחרון שלף גמרא מסכת קידושין מצקלוננו, התגבשה השיחה ביניהם.

היה זה בימים שלפני חג השבועות לפני שש שנים. ר' אשר עשר את דרכו לבודפשט משם יועיד את פניו לווינה המלכותית, שם התקיימה ועידת רבנים גדולה אותה עליו לסקר. והימים ימי מסכת קידושין במסגרת 'הדף היומי'.

"מה אתה לומד?" שאל היהודי גלוי הראש. ר' אשר הסביר לו בחינניות על הדף היומי ועל מסכת קידושין ומהר מאד גילה ששכנו לטיסה מביט עליו בעיניים של 'אתה מספר לי מה זה מסכת קידושין? השכן כחכם והמהם ואז פלט: "את מסכת קידושין אני מכיר היטב. רוצה לבחון אותי? תדפדף לתחילת המסכת, לפרק 'האשה נקנית'".

ומשציווה ההוא 'תדפדף', דפדף רבי אשר ומהר מאד מצא את עצמו נצבט מעצמו, מוודא שהתרחיש שהוא נמצא בו, אמיתי. זה שלצידו עצם את עיניו והחל להקריא את המשנה הראשונה, עבר לגמרא, לא פספס שורה, לא דילג על מלה. דף אחר דף אחר דף. בבהירות, בעל-פה.

ערפל של מסתורין אפף את המטוס - - -

"הפעם האחרונה בה שזפו עיניי את אותיותיה המאירות של 'קידושין', היתה לפני שלושים שנה", סיפר ההוא. "נער צעיר הייתי, למדתי בישיבה ירושלמית אולם עיניי פזלו החוצה. במהלך היום הייתי שוהה בישיבה ובערבים שוטטתי ברחובות הסמוכים לבית הוריי, בשכונת גאולה הירושלמית, לא הרחק מישיבת חברון.

הסיפור המיוחד הזה מותיר אותנו עם מסר עוצמתי במיוחד. הוא מלמד אותנו על כוח השפעתה של התורה הקדושה. כוחה של מסכת הנלמדת בשנות הנעורים, בשעות-לא-שעות, שנצרכת במוח ובנשמה ובסוף מחזירה את הלומד למוטב. כוחו של 'הדף היומי', שכאשר מתמידים בלימודו סופו שהוא משפיע לא רק על הלומד, אלא על העולם כולו.

(המבשר)

שבוע ימים להשתתף בוועידת הרבנים הגדולה שהתקיימה שם ברוב הדר.

וכסיפורו: שם, בלונדון, פגשתי את אותו רב וינאי, שמיהר לספר לי: "אתה יודע מה קרה מאז? מהפכה! מדי שבוע בשבוע, באדיקות רבה, אנו משוחחים טלפונית. אני מוסר לו 'ווארט' עם מסר מעשי. והוא מתחזק. מקפיד על הנחת תפילין ושמירת שבת מכל משמר ועוד היד נטויה".

ענינא דיומא - חג השבועות

אכילת מאכלי חלב ובשר בסעודה אחת

לגבינה הצהובה שבזמננו, אם דינה כגבינה קשה. ויש שהורה כי לאחר אכילת מאכל חלבי מכל סוג שהוא יש להתמתין מחצית השעה לפני אכילת בשר, והביא לכך סמך מהזוהר. ובכל מקרה, אסור להשתמש באותה הפת בעת אכילת החלב והבשר.

[משנ"ב תצד, ג, משנ"ב טז, ושעה"צ טו; ביאורים ומוספים דרשו, 19-20]

נהגו ישראל לאכול בחג השבועות מאכלי חלב, וטעמים רבים ניתנו לדבר. ומותר לאכול בסעודה אחת מאכלי חלב ולאחריהם מאכלי בשר, אך יש לקנח את הפה ולשוטפו במים לפני אכילת הבשר, וכן יש לוודא כי הידים נקיות משאריות מאכלי החלב. אולם, האוכל 'גבינה קשה', צריך לברך ברכת המזון ולהמתין שש שעות לפני אכילת הבשר. וישנן דעות שונות בפוסקים בקשר

ענינא דיומא - חג השבועות

האם צריך להתמתין שש שעות בין גבינה צהובה לבשר?

מחמת יושנה. אולם, יש המחמירים אף בגבינה שבזמננו, ואף כשאוכלים אותה לאחר שנמסה, כגון בפיצה. ויש שהורה כי ניתן להקל למי שישן לאחר אכילת גבינה צהובה במשך שלוש שעות, (ולא הקל בכך אלא בגבינה צהובה, שאין חובת ההמתנה לאחריה מעיקר הדין).

[ביאורים ומוספים דרשו תצד, 20]

האוכל 'גבינה קשה' צריך להתמתין שש שעות לפני אכילת בשר, ונחלקו הפוסקים בנוגע לגבינה צהובה שבזמננו: יש אומרים שאין דינה כגבינה קשה אם משום שלא, משום שגבינה קשה היא כזו ש'עמדה' במשך שנה, או כזו שניתן לחותכה רק במגרדת, או כזו שיש בה נקבים מחמת יושנה; ואילו הגבינה הצהובה שבזמננו, אינה עומדת במשך שנה, נפרסת בסכין או אף ביד, ואין בה נקבים

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

שאלה הרבנית אם אפשר לחכות לה כמה רגעים עד שתהיה מוכנה. השיב לה רבי משה שמואל שפירא: "כל זמן שאת לא מוכנה, זה לא שאנו מחכים, אלא אם את לא מוכנה, זה אומר שעוד לא הגיע הזמן לצאת..."

טעימה ראשונה מעלונים השבת המובהרים

המלך, אומנם קלעתי במרחק מועט מהמטרה, אך עשרים כדורים לא זזו מילימטר מאותו חור שקלעתי, יכולתי לקלוע בנקודת האמצע בדיוק, אך כבודו של המלך עמד לנגד עיני, ומוכן הייתי לאבד את ניצחוני ובלבד שמלכי יהיה בראש!

כששמע זאת המלך חיבקו ונשקו ונתן לו מתנות... גם אנו, למען כבוד מלכנו, מלכו של עולם, נשמור על כבוד הזולת ונזהר מכל צל של פגיעה, נוותר על הניצחון וההישגים שלנו כדי לשמור על כבוד זולתנו.

הקב"ה אוהב מאוד את מי שנוהג ברעהו ברגישות, הוא ציווה עלינו מצוות רבות בין אדם לחברו, עליהן הוא מקפיד ביותר, וכל הזהיר בהן זוכה לשכר רב בעולם הזה ובעולם הבא.

לא אעזור לכם לריב...

בעלון הנפלא 'איש לרעהו', היוצא לאור כבר שנים רבות, על ידי מכון 'אהבת אמת', הובא צרור סיפורים מגדולי הדורות בעניינים של בין אדם לחברו, להלן נביא כמה מתוכם לתועלת הקוראים:

"בכל הזדמנות אליה נקלע רבינו החיד"א זצ"ל ומצא שהשלום רעוע או ישנה מחלוקת ח"ו, מיד אזור הוא כגבר חלציו ושינס מותניו להשכין שלום בין איש לרעהו ובין איש לאשתו. בין קהילות שהיו במחלוקות או בין משפחות יריבות. "פעמים שלא היה אלא חשש לקפיצת מצד מאן דהוא עליו, בסוברו כי פגע בכבודו, אף שהלה לא צדק כלל, אפילו כך השתדל לפייסו ולבקש שלומו. מדה זו באה לידי ביטוי פעמים רבות בדרכי מסעותיו.

"אירע שבעיר אנקונה היו שתי משפחות שזה להם י"ב שנים שהיו שרויים במחלוקת עצומה. רבים ניסו להשכין שלום ביניהם אך לשוא. גם שליחים ורבנים לא הצליחו להשרות שלום ביניהם, כי גדלה מאוד שינאתם. ואולם החיד"א הכניס עצמו בעובי הקורה כמו שהוא עצמו העיד בלשון זו: "רוח לבשה אותי הצעיר ודברתי תוכחות... ופייסתי לעשות שלום עם כולם". לאחר מעשה זה שמקורו ב'תולדות החיד"א', הובא מעשה עם מרנא החפץ חיים, ומקורו בהגדת החפץ חיים:

"פעם באו וסיפרו לחפץ חיים כי התפוצצות אדירה אירעה במקום פלוני, ובחסדי שמים לא היו נזקים בנפש. רק חלונות נופצו מחמת ההדף.

צוות 'הפוח'

בחסדי שמים זכה דורנו לשפע אדיר של דברי תורה ויראה המודפסים מדי שבוע במאות עלונים מלאי תוכן מרתק המוגש בצורה נהדרת לקהל יראי ה' וחושב שמו בכל אתר ואתר.

בעלעול קל שעלעלנו בכמה מעלונים הפרשה שמתפרסמים השבוע, מצאנו כמה פנינים מיוחדות, ואמרנו בל נמנע טוב מקוראי 'הפוח', ונביא לפניכם את הברכה אשר ציווה ה' את עמו.

משל נפלא מביא מרן הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים', בשם רבינו ה"בן איש חי" זצ"ל (נפלאים מעשיך, מעשה לא), והובא בעלון 'האור לחיים' המתבסס על דברי תורתנו של הגר"א אלבז שליט"א.

מעשה בקלען מקצועי בצורה מופלאה, שהיה מצליח לקלוע בדיוק לנקודה שהתבקש. בכל מטרה שהציבו - קלע בדיוק מוחלט. אם רצו שיקלע לאוזנה של חיה הצליח להחדיר את הכדור למרכז האוזן בדיוק, מעולם לא החטיא במילימטר... המלך באותה מדינה אהב אף הוא להתאמן בקליעה למטרה והיה קלען מצוין. כאשר שמע על הקלען המומחה, הזמינו לתחרות כדי לראות עד כמה הוא יודע לקלוע למטרה... הגיעה עת התחרות, לוח הקליעה הוצב, ומקום המטרה סומן.

המלך כובד להיות הראשון להראות את אליפותו. לקח המלך את הרובה וירה לכיוון המטרה. בסיבוב הראשון פגע הכדור מילימטר ליד עיגול המטרה, וכך היה גם בכדור השני, והשלישי. המלך היה קלען מצוין, קליעותיו היו טובות, אך היתה בהן סטייה דקה...

המתח עמד בחלל האוויר, הקלען הוזמן להתחרות במלך... ולהפתעת כל הנוכחים הוא לא הצליח לקלוע למטרה, ואף לא לנקודה שבה קלע המלך, אלא החטיא את המטרה במרחק של כמה מילימטרים. הוא ניסה את כוחו בעשרים כדורים, שאת כולם קלע לאותה נקודה בדיוק, ללא שום סטייה, כולם באותו מילימטר בדיוק... אבל, המלך ניצח, הוא היה קרוב יותר למטרה!

המלך הזמינו לסעודה, ובסעודה פנה אליו ותמה היאך ייתכן שכולם אומרים שהוא מעולם לא החטיא את המטרה, ואילו הפעם לא הצליח לדייק כלל... נענה הקלען והשיב: "אדוני

ענה לה רבי נסים: מטרתי ורצוני לעזור לכם להסתדר יחד, אין לי רצון לעזור לכם לריב"!!! 'הלמות עמלים'.

הכנה לחג מתן תורה

בעלון הנפלא 'פנינים', מאת הג"ר יוסף ברגר שליט"א, מסופר על האחים הקדושים - הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א והרה"ק רבי פנחס בעל ההפלאה זיע"א, כשהיו ילדים רכים, פנה אליהם אביהם פעם בליל שני של פסח, אחרי ספירת העומר ושאלם: איזו מסכת אנו צריכים ללמוד כעת? ענה הגדול: עכשיו אנו צריכים ללמוד "מסכת שבועות"...

שאלו האב: האמנם חושב אתה ילדי יקירי כי מסכת שבועות עוסקת בענייני חג השבועות? ענה הילד: "יודע אני גם יודע - כי מסכת שבועות עוסקת בענייניהם של הנשבעים שבועת אמת או שבועת שוא ועוד. אבל דווקא משום כך סבור אני, כי היא מתאימה כל כך ללימוד עכשיו, שהרי מאז חג השבועות הראשון, זמן מתן תורה, כולנו "מושבעים" מהר סיני לקיים את התורה. "כשנלמד מסכת שבועות נדע כמה חמורה היא השבועה ועד כמה צריך לדקדק על קיומה!..."

הוסיף הנער ואמר: "ארבעים ותשעה ימים יש בין פסח לשבועות, ומסכת שבועות מכילה "מ ט דפים, נוכל, אם כן, ללמוד דף בכל יום, ולסיים בעזרת ה' את המסכת בערב שבועות!..."

לשנה אחרת שאל האב את בנו הפעוט, פנחס, בן השש: "אמור נא לי ילדי, איזו מסכת נתחיל ללמוד השנה לקראת חג השבועות?", ענה הילד: "אני סבור שראוי לנו ללמוד עכשיו שתי מסכתות! "כתובות וקידושין". ואם תשאל אותי מה העניין של המסכתות הללו לחג השבועות? אומר לך, הרי אתה אבא, לימדתנו שהקדוש ברוך הוא "קידש" את עמו ישראל על ידי חופה וקידושין, כמו שכתוב "וארשתוך לי לעולם". כפה עלינו הר כגיגית, דוגמת חופה, וכתובה נתן לנו - הלא היא התורה, וקידש אותנו במצוותיו.

"אם כן ראוי, שלפני חג השבועות, שהוא יום שקידשנו ה' לו לעם, נלמד מסכתות "כתובות וקידושין", כדי שנדע, כי הקידושין שרירין וקיימים, ושני הצדדים צריכים לקיים את תנאי הכתובה!..."

"פתח החפץ חיים בהודיה לה' שלא היו הרוגים ופצועים. אבל הוסיף החפץ חיים ואמר בצער: "ודאי נופצו גם זוגיות בבית היהודים ולבטח יש גם עניים ביניהם, ואין ידם משגת להחליף את הזוגיות, הללו יסתמו את הפרצות בלוחות עץ. בכך תרבה אפלולית בביתם, וזו עלולה לגרום להפרת שלום בית..."

"נאנח הח"ח והפטיר: הרי אמרו חז"ל (בשבת כג:): שהדלקת הנר בשבת משום שלום בית. שיש צער לשבת בחושך. כאשר שורת אפלולית עלולים לפול. האוירה עגמומית, נעשים קצרי רוח ונרגנים ובאים לידי מריבות..."

סיפר תלמיד על רבו הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל: "באתי פעם ללוות את ראש הישיבה לחתונת אחד מתלמידי הישיבה. הוא ישב בביתו מוכן לנסיעה. שאלה הרבנית אם אפשר לחכות לה כמה רגעים עד שתהיה מוכנה. השיב לה רבי משה שמואל מיד, בזה הלשון: "כל זמן שאת לא מוכנה, זה לא שאנו מחכים, אלא אם את לא מוכנה, זה אומר שעוד לא הגיע הזמן לצאת..."

"עוד מספר התלמיד: פעם הייתי בביתו לפני תפילת ערבית בישיבה. לפני לכתו אמר לי, בוא וראה איך צריך להתנהג עם האשה.

"הוא נכנס למטבח ואמר לרבנית: "אני יורד למעריב ומיד לאחר התפלה אחזור". לאחר שיצאנו שאלתי אותו: "מה ההנהגה שרצה ללמדני? והשיב לי: "כשיוצאים מהבית לא די במה שאומרים שיוצאים אלא צריך לומר גם מתי חוזרים, ולעמוד בזה". מי דעת - מסכת אבות .

"נכנסה אשה ושאלה את הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל: האם "קצבת ילדים" מיועדת עבור האשה או עבור הבעל? השיב רבי נסים: "לא לאשה ולא לבעל, אלא להוציאו עבור הילדים".

"שמחה האשה ואמרה: "בעלי לוקח את כל קצבת הילדים, שם בחשבון חיסכון ולא נותן לי לקנות דברים הכרחיים בכסף זה עבור הילדים". אמר רבי נסים: "הכסף מיועד לשימוש עבור צורכי הילדים". ביקשה האשה שרבי נסים יכתוב לה על כך מכתב, כדי שתוכל להראות לבעלה.

"סירב רבי נסים באומרו: "תביאי את בעלך לכאן ואני אסביר לך", טענה האשה: "בעלי לא יסכים לבוא". הגיב רבי נסים: "אם כן, אין מה לעשות..." שבה האשה והפצירה: "למה הרב לא מסכים לכתוב את הפסק הזה, והרי זה מה שהרב אמר לי?"

מבצע ענק לתקופה מוגבלת
כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!
לרכישה 02-560-9000

"פעם נקלעתי לאנדורה", סיפר רבי חיים זאיד שליט"א. "מצאתי שם מוצרים שנמכרים בארץ בשש מאות ש"ח, ושם רכשתי אותם בששה עשר יורו! לצידי צעד עוזרי הצעיר, ולפתע שמתי לב שפנוי מכורכמות. מה קרה? שאלתי אותו, אתה כל כך מתגעגע הביתה!?"

"אנדורה זה כאן! אפשר לאסוף הרבה, ובקלות"

"גם פה זה 'אנדורה'!" הפיק הרב זאיד את המסר. "אוי! אוי! כמה נבכה כאשר נגיע למעלה שלא 'קנינו' פה בזיל הזול! אנדורה? שתיים-עשרה במקום שש-מאות? מה פתאום! הפערים שנראה בעולם העליון הם בין שטויות לנצח נצחים! אוי כמה נבכה! נציץ ונראה היכן יושבים הצדיקים - אך לנו, חלילה, לא יהיה מהיכן לשלם!..."

המסר המהדהד הזה נכון כלפי כל המצוות, אך במיוחד כלפי מצוות שבין אדם לחברו! מדוע? משום שאין לך כמעט תחום ביהדות בו מתגלגלות כל-כך הרבה מצוות מדאורייתא "על הרצפה" כמו בכל מה שקשור לבין אדם לחברו. רק להתכופף ולהרים!

כדי להפוך את היום של הזולת ליום טוב, אתה לא צריך לתרום לו 1000 ש"ח. חיוך-קטן, בוקר-טוב לבבי - ועשית את זה! תיזכר מה הרגשת בפעם האחרונה שמישהו חיך אליך מעומק הלב - זה גם מה שהזולת מרגיש כשאתה מחייך אליו! וזה כל-כך זמין, נגיש ולא מסובך. בעולם-הבא נהיה מוכנים לשלם מיליונים כדי שיאפשרו לנו שוב לחייך ליהודי, אבל זה לא יתאפשר... פה זה 'אנדורה', אפשר ובקלות!

(איש לרעהו)

"פעם נקלעתי לאנדורה" - סיפר הרה"ג רבי חיים זאיד שליט"א. 'אנדורה' הינה נסיכות קטנה בדרום-אירופה, בין צרפת וספרד. תוחלת החיים הממוצעת באנדורה, היא מהגבוהות בעולם - מעל גיל 82! ומי יודע; אולי זה בזכות היותה מקלט מס בינלאומי... במשך מאות-רבות של שנים הייתה הנסיכות מבודדת, אך בעשרות השנים האחרונות הפכה ליעד מועדף עבור מיליוני אנשים מרחבי העולם שמטיילים באתריה ומבצעים בה רכישות פטורות-מס.

מה שתרום במשך השנים לבידודה, זה היותה ממוקמת על הרים בגובה ממוצע של 2,000 מטר ('הרי הפיראנים המזרחיים') כאשר ה"עמק" של המדינה הינו בגובה של כמעט 900 מטר.

"מצאתי שם מוצרים", סיפר הרב זאיד, "שנמכרים בארץ בשש מאות שקלים חדשים, ושם רכשתי אותם בשתיים-עשרה יורו!" לצדו של הרב זאיד צעד עוזרו הצעיר, שעניו הצטעפו לפתע ודמעות בצבצו מהן. "מה קרה?!" נסער הרב, "אתה כל כך מתגעגע הביתה?!"

והצעיר הנרגש השיב בעצב: "כואב לי שלא הבאתי איתי מראש כסף. אם הייתי חולם מראש שאגיע לכאן, ושאראה כאלו מחירים, הייתי קונה פה את כל העולם!"

השגחה פרטית

בעוד הגר"נ אינפלד שוהה בארה"ב, הודיעה לו רעייתו בטלפון: "הגזבר הגיע אליי עם צ'ק של העיריה. לא 10,000 כפי שביקשת - כי אם 20,000, ולא הלוואה - כי אם מתנה גמורה!"

מפלאי ההשגחה של החזקת עולם התורה

הישיבה הייתה זקוקה למזומנים באופן דחוף.

בלית ברירה ניגש לגזבר העירייה וביקש: היות והוא יוצא לארה"ב לגייס כספים, בקשתו לאשר הלוואה בסך 10,000 לירות כדי שהישיבה תוכל להמשיך להתקיים, ואת הכסף יפרע בשובו מחו"ל. ונא להעביר את הסכום לרעייתו, שמנהלת את הצד

ישיבת 'באר-שבע', אדר א' שנת תשל"ו.

הגאון רבי נתן אינפלד התכוון לצאת לארה"ב לגייס משאבים לאחזקת הישיבה, שמצבה הכלכלי היה בכי-רע. אך כפי שאומרים היהודים, "ביז צו דער קרעטשמע דארף מען אויך א גלאז בראנפן" [עד שמגיעים לבית המרוח גם כן צריך לטעום כוסית משקה],

הגשמי של הישיבה.

הגזבר השיב שגם בקופת העירייה אין כסף לתשלומי המשכורות, ואין בידו להלוות. בליט ברירה נאלץ להותיר את הישיבה ללא פרוטה לפרוטה.

עודו שוהה בארה"ב שוחח עם רעייתו בטלפון וזו עדכנה: "הגזבר הגיע אליי עם צ'ק של עיריית באר שבע.

"לא 10,000 כפי שביקשת - כי אם 20,000!

"ולא הלוואה כפי שביקשת - כי אם מתנה גמורה!

"הוא אף ביקש שאם בהמשך תהיה בעיה הוא עומד לרשות הישיבה".

וכך הווה. לקראת פסח הוא העביר עוד 10,000 לירות.

מה גרם ל'ונוהפוך-הוא' בליבו של הגזבר!?

כדי לעמוד על כך יש לחזור אחורה:

יומיים לפני הטיסה נכנס הרב אינפלד לכ"ק אדמו"ר מבעלזא שליט"א, וביקש מכתב-תמיכה כדי שאנ"ש בארה"ב יעזרו לישיבה. השיב לו הרבי שיהרהר בדבר.

למחרת, יום לפני הטיסה, הגיע הרבי לביקור בישיבה. "מאוד התרגשתי, כי זה היה בהפתעה גמורה, וללא כל ידיעה מוקדמת", שחזר הרב אינפלד [בספרו 'שיחות חיים']. הרבי [שהיה אז בן 28, עשור לאחר הכרתו], ישב עם התלמידים במשך כמה שעות, שוחח איתם בלימוד, בחן אותם, התעניין ודיבר עם כל אחד בנפרד.

תוך כדי כך נכנס בחור חילוני ושאל אם כמה אנשים יכולים להצטרף אליו להשלים מנין לתפילת מנחה בבית אבלים, לא רחוק - כמה מאות מטר מהישיבה. קם הרבי ממקומו ואמר שהוא יכול. הצטרף אליו הרב אינפלד ועוד כמה תלמידים, אך עדיין ניסה למנוע מהרבי את ההליכה מחשש שלא יהיה שם מניין של

שומרי מצוות. טען הרבי שבוודאי יהיו עשרה שומרי-שבת. הם הגיעו לבית, ומתברר שהאבל הוא... לא פחות ולא יותר מאשר גזבר העירייה. היו שם באותו מעמד רבני העיר, יו"ר המועצה הדתית ועוד 'חשובים'.

לאחר שהרבי והרב אינפלד הלכו לדרכם, אמרו לאבל: "אתה יודע מי היה אצלך?" הוא כמוכן השיב בשלילה. השם "בעלזא" לא אמר לו דבר. אך הסבירו לו שמדובר במנהיג עם אלפי חסידים, ומסתמא היתה לאמא עליה השלום נשמה גדולה - שאלמלא כן לא הייתה זוכה שהרבי מבעלזא יבוא לנחם אחריה.

"ומי הביא אותנו אליך?" הוסיפו ושאלו אותו.

הרב אינפלד!...

הגזבר כל-כך התרגש, שמיד כאשר קם מה'שבעה' מיהר להעביר את התרומה לישיבה.

אך הסיפור לא מסתיים כאן:

הרב אינפלד הסתובב בשיטבלאך של בעלזא, וסיפר גופא-דעובדא לפרטי פרטיה. החסידים הנרעשים מהמופת התעוררו לסייע לישיבה ביד רחבה.

ואגב, כאשר סיפר זאת להגאון הגדול רבי שניאור קוטלר זצ"ל, נענה ואמר: "זהו מופת שאין לו פירכא - כי 20,000 לירות אי אפשר לפרוך!..."

גם בשנים הבאות זכתה הישיבה ליחס מיוחד מהעירייה, מה שהניב לה תוצאות כלכליות ברוכות.

כאשר חזר הרב אינפלד מהביקור המדובר בארה"ב, מיהר להיכנס אל הרבי מבעלזא לדווח ולהודות על ההצלחה, ונענה בחיך: "ואתה עוד ניסית למנוע את הביקור בבית האבלים!..."

עוד אחד מפלאי ההשגחה של החזקת עולם-התורה.

(הרב ישראל למברגר, מוסף שבת קודש)

יהלומים מגדולי ישראל

כשנודע לרבינו ע"י אחד השואלים כי דמי המנוי החודשיים של פלאפון הם כ-30 ש"ח, התבטא בחיך מריר: "זה שלושים של עבד"... בשלושים שקלים נעשים עבד נרצע לפלאפון כל החיים

"תורה בטהרתה" - דרכו המיוחדת של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל בהנהגת כולל פוניבז'

תהיה אפשרות לקרוא לאברך באמצע הסדר.

מרן זיע"א עצמו התנזר כל ימיו ממכשיר טלפון. לפני כשישים שנה שהתחילו להכניס מכשירי טלפון לתוך הבתים, קראו ע"ז אסיפה בכולל חזו"א להתריע על פרצה זו שעלולה להביא לידי ביטול תורה, וחלק מחכמי התורה קיבלו על עצמם שלא להכניס מכשיר טלפון הביתה, ואכן הם זכו עלו והתעלו לגדולי הדור

מרן הגרא"ל שטיינמן זיע"א, שכיהן כראש כולל פוניבז', דאג ושמר ורומם את צורת בית המדרש שיהיה מקום קדוש ונעלה - ריין' ריין' - תורה בטהרתה בלי שום מפריעים, בלי טלפונים ובלי פלאפונים. בשנים הראשונות של הכולל היה משא ומתן שלם האם להציב טלפון ציבורי בכולל, ולבסוף הסכים שיעמידו טלפון שאפשר רק להתקשר ממנו אבל א"א להתקשר אליו, כדי שלא

אפילו בעת שאחד נדבו ליבו להביא 'פטל' לאברכים, של את זה נחרצות. כשדברתי איתו על כך בהתחלה התפלא: "למה להיכנס לבעיות? הרי יש ספק בהלכה איזו ברכה מברכים על פטל, האם בורא פרי העץ או בורא פרי האדמה, וגם יש בזה בעיה של תולעים". מרן זיע"א פשוט לא ידע מה זה פטל, הוא חשב שהכוונה לפרי הפטל המוזכר בפוסקים. אבל לאחר שהסברתי לו שזה שתיה מתוקה, הגיב נחרצות: "כך היא דרכה של תורה, מים במשורה תשתה - מים ולא משקאות אחרים". והוסיף, שבמדבר היה במן כל הטעמים שבעולם, אבל במים לא היו טעמים אחרים (עי' במכילתא פרשת בשלח שלח מ"ד היה בו גם שאר טעמים), ומדוע, מפני שהם קיבלו את התורה, ודרכה של תורה הוא מים תשתה. ורק התיר להעמיד ליד הכולל מכשיר למים קרים לימות החמה.

(כאיל תערוג שבועות תשע"ח)

- ה"ה מרן זיע"ע, מרן הגרמ"י ליפקוביץ, הגר"ג נדל זצ"ל ומרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שהקפיד בהקפדה נוראה שלא לדבר כלל במכשיר טלפון בשום פנים ואופן.

וכשהביאו למרן זיע"א טלפון כדי לדבר עם נדיבי עם, עפ"י הרוב הוא הקפיד לא לגעת במכשיר אלא הניחו על השולחן ודיבר לעברו, כי טלפון וכ"ש פלאפון הוא מפריע הגדול ביותר להיות בן תורה. רבינו התבטא בחיך מריר על המחיר החודשי של פלאפון, שהוא שלושים ש"ח [כפי שנודע לו ע"י אחד השואלים] - "זה שלושים של עבד"... בשלשים שקלים נעשים עבד נרצע לפאלפון כל החיים.

כמו"כ הקפיד רבינו זיע"א שלא תהיה שתיה חמה וקרה בכולל, לא מבעיא בביהמ"ד עצמו, שדבר זה הוא שלל מכל הכוללים באופן כללי, באמרו שבית מדרש ששותים בו קפה ותה הוא שטיבל של בעה"ב פשוטים, אבל בכולל הוא רומם והקפיד שאפילו בחוץ לא יהיה מתקן של תה וקפה.

השו"ת היומי

בדיקת דם בערב שבת שלפני שבועות

מושולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ולדמם, וגזרו חכמים על כל ערב יום טוב משום ערב שבועות, וכתב בשו"ת מהר"י ברונא (סי' קי"ח) שקבל מרבו המהרי"ל שבשנה שחל שבועות ביום ראשון יש להמנע בערב שבת מהקזת דם, וכתב שם שהיו כאלו שלא שמעו לדבריו ונזוקו, וסיים שראויים היו להינזק שעברו על דברי המהרי"ל, לפי"ז יש להמנע מהוצאת דם כשאין צורך דחוף, ויש שהקילו בבדיקת דם שאינו בכלל הקזת דם, ויעשה שאלת חכם לפי ענין הנחיצות.

שאלה: יש לי תור לבדיקת דם בערב שבת פרשת נשא שזה ערב שבועות, והשאלה האם יש לחוש שלא להקיז דם בערב שבועות או שהאיסור הוא רק בערב שבועות ממש, משא"כ בשנה זו ערב שבת הוא יום לפני ערב שבועות,

תשובה: מבואר בשו"ע (סי' תס"ח ס"י) שאין להקיז דם בערב יום טוב, והטעם נתבאר במשנ"ב שבערב שבועות יצא שד ששמו טובח ואם לא היו עם ישראל מקבלים את התורה היה טובח להם

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם מותר לאדם לכתוב ביומנו האישי שפלוני מצער אותו וכדו'?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

מקניטני ומצערני בקביעות" וכו', אפשר שעובר בעצם הכתיבה על 'לא תטור'. אבל באופן שכותב לעצמו בצורה של מסקנות מוסריות, וכגון: "הרגשתי שיש לפלוני קפידא עלי", "שמעתי שפלוני התבטא שאני מפריע לו... אולי זה בגלל שסירבתי להיענות לבקשתו בדבר מסוים" וכו', בזה לכאורה אין לאו של 'לא תטור'.

וכתב שם שתשובה זו היתה לעיני הגרש"ז אויערבך והסכים לדברים, אלא שהעיר הגרש"ז שגם באופן שאין משום 'לא תטור', כיון שכותב הדברים להתחזק במוסר - מכל מקום לשם מה הוא צריך להזכיר את שמו של חברו בשביל זה.

בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' (פתיחה, לאווין סעיפים ח'-ט', מונה רבינו גם את האיסורים 'לא תקום ולא תטור', אשר במקרים מסוימים עשויים לעבור עליהם כאשר מדברים לשון הרע.

בביאורים ומוספים מביאים נידון בענין זה: אדם הכותב יומן אישי על כל הקורה אותו - האם מותר לו לכתוב את שציערוהו אחרים וכדו', שהרי בזה עובר לכאורה על לאו של 'לא תטור', שהוא גם על נטירה בלב?

יש שכתבו (קובץ מרפא לשון ח"ב עמ' סד) שתלוי הדבר באופן הכתיבה: אם כותב באופן ששומר טינה וכעס, כגון שכותב: "פלוני

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' הפותח בכל יום לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לשמוע ולחשמיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע אסור להניח תפילין בשבת וביום טוב?

בהנחתן זלזול בְּאוֹת של השבת ויום טוב. וגם ביום טוב שני בחוץ לארץ, אסור להניח.

ואם מניח בימים אלה לשם מצוה, עובר גם על איסור 'בל תוסיף'. ואף שלא לשם מצוה - אסור מדרבנן להניח בפרהסיא; ונחלקו הפוסקים, אם מותר להניח בצינעה שלא לשם מצוה.

[שו"ע לא, א, משנ"ב א, ג, ד רה, וביה"ל ד"ה היה; וראה משנ"ב כט, ב]

השבת מכונה במספר מקומות בתורה - 'אוֹת', ובקשר לחג הפסח נאמר בתורה בפרשת בא: 'וְהָיָה הַדָּם לְכֶם לְאוֹת', וכל המועדים הוקשו זה לזה, ולכן, כל המועדים מכונים אף הם 'אוֹת'; ולפיכך, אסור להניח תפילין בשבת וביום טוב, לשם מצוה, כיון שהתפילין מכונות אף הן 'אוֹת' - 'וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ' - ויש

האם מותר לטלטל תפילין בשבת?

לטלטל למקום שאינו בזיון להן, ויש שהורה להשתמש במקום בו היו מונחות, כדי שהטלטול יהיה לצורך שימוש במקום שבו הן מונחות.

ומי שזקוק בשבת לטלית הנמצאת בנרתיק אחד יחד עם התפילין - רשאי להוציאה; אך לכתחילה יש להוציאה בערב שבת.

[משנ"ב לא, ב, וביה"ל ד"ה אסור; ביאורים ומוספים דרשו, 3 ו 6]

נחלקו הפוסקים אם דינן של התפילין בשבת הוא כ'כלי שמלאכתו להיתר', שמותר לטלטלו כדי שלא יגנב, או כדי שלא יתקלקל, וכדומה; או כ'כלי שמלאכתו לאיסור', שהוא 'מוקצה', ומותר לטלטלו רק לצורך שימוש בגופו, או במקומו. ויש להחמיר, ובשעת הדחק ניתן להקל.

ואם התפילין נפלו על הרצפה כשהן בתוך נרתיקן - יש שהקל

האם מותר להניח תפילין בחול המועד?

בצינעה, כדי למנוע מחלוקת; ויש שנהגו להניח ללא ברכה, וכן הכריע במשנה ברורה על פי דברי אחרונים רבים.

וגם על עצם הנחת התפילין, יש להתנות במחשבה: "אם אני מחויב - אני מניח לשם מצוה, ואם לא - אינני מניח לשם מצוה". ואין להניח בחול המועד תפילין של רבנו תם.

[שו"ע לא, ב, ומשנ"ב ח; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

בהמשך לאמור: לדעת השולחן ערוך והגר"א, ימי חול המועד גם הם נקראים 'אוֹת', ואסור להניח בהם תפילין לשם מצוה. וכן המנהג בארץ ישראל, ובחלק מהקהילות בחוץ לארץ - שלא להניח תפילין בחול המועד. ולדעת הרמ"א, חובה להניח, וכן היה מנהג בני אשכנז בעבר, וכך המנהג גם כיום בחלק מהקהילות בני אשכנז בחוץ לארץ.

והמניחים תפילין בחול המועד - לדעת הרמ"א, יברכו עליהן

* היוצא לדרך בלילה, או בבוקר לפני זמן הנחת תפילין, ומסיבה כלשהי קשה לו להניח בדרך, רשאי להניח טרם צאתו לדרך, וכשיגיע הזמן הראוי להנחתו - ימשמש בהן ויברך.
* היושב בבית המדרש, אשר הנמצאים בו יודעים שהניח את התפילין לפני שקיעת החמה - יש אומרים, שרשאי להותירן עליו למשך הלילה, כל עוד הוא שוהה בבית המדרש, ויש חולקים.
* מי שהתפלל ערבית מבעוד יום, או שקיבל את השבת מבעוד יום, ונזכר כי טרם הניח תפילין ביום זה - יניח ללא ברכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסר הרמב"ם לעמוד בשעת קריאת עשרת הדברות?

ויש שנהגו לעמוד. ונחלקו הפוסקים, בנוגע לזמננו, שידוע לכולם כי העמידה היא לזכר מעמד הר סיני, וכן עומדים בקריאות נוספות, כמו שירת הים - אם מותר לעמוד אף לדעת הרמב"ם. ויש שכתבו עצה לדבר, לעמוד במשך כל הקריאה בשבתות אלו, כך שלא תהיה עמידה במיוחד לקריאת עשרת הדברות.

[שו"ע א, ה, ומשנ"ב טז; ביאורים ומוספים דרשו, 32]

כפי שלמדנו, מנהג טוב לומר בכל בוקר את פרשת עשרת הדברות, כדי לחזק את האמונה בהש"ת. אולם, יש לאומן דווקא ביחידות, ולא בצבור, מחשש שפורקי העול יאמרו שהתורה שירדה מן השמים, כוללת רק את עשרת הדברות שנאמרו לעיני כל העם על הר סיני. והרמב"ם כתב, שמסיבה זו אין לעמוד בעת קריאת עשרת הדברות, בקריאת התורה בשבת, בפרשת יתרו ובפרשת אתחנן;

הלוח היומי

ב' בסיון | רבי דוד חיים ב"ר יוסף שלוש זצ"ל, רבה של נתניה, בעל חמדה גנוזה, מכתם לדוד, משכיל לדוד, אור חדש ועוד

בשנת ב' אלפים תמ"ט, ביום זה אמר הקב"ה למשה רבינו לומר לבני ישראל "והייתם לי סגולה מכל העמים".... "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" וע"כ נחשב הוא ליום המיוחד.

יארצייט:

תקע"ד: רבי אריה לייב ב"ר אברהם מאיר ברלין זצ"ל, אב"ד קאסל והסן.

תרע"ט: רבי יעקב ב"ר שאול הכהן דוויק זצ"ל, חכם באשי וראב"ד חאלב, בעל דרך אמונה, שארית יעקב ועוד.

תרצ"ו: רבי ישראל ב"ר ברוך הגר זצ"ל, בעל אהבת ישראל מויז'ניץ.

תרצ"ז: רבי חיים אלעזר ב"ר צבי הירש שפירא זצ"ל, ממנוקטש, בעל מנחת אלעזר, עולת תמיד, חיים ושלוש, אות חיים ועוד.

תשמ"ג: רבי אהרן ב"ר יעקב דוד ויינטרוב זצ"ל, מראדומסק, בעל דביר אהרן.

תשנ"ד: רבי מרדכי חזקיהו ב"ר מנצור בן שמעון זצ"ל.

תשע"ו: רבי דוד חיים ב"ר יוסף שלוש זצ"ל, רבה של נתניה, בעל חמדה גנוזה, מכתם לדוד, משכיל לדוד, אור חדש ועוד.

מ"ז לעומר

חשיבות ניצול הזמן

מרן הגר"ש ואזנר היה רגיל להכין את שיעוריו עם חברותא, פעם החברותא איחר בשתי דקות, רבנו הצביע על השעון והעיר לו בעדינות: "תסתכל מה השעה", בגודל זהירותו על כל רגע ורגע.

(רב רבנן - אודות הגר"ש ואזנר עמ' לו)

נשתדל לנצל את הזמן לתורה ולעבודת ה' ונזכור שבכל רגע ניתן לקנות עוד נצח

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il